

Efter stormen på Kongressen er Republikanerne i splid med sig selv

INDBLIK

Trump-støtternes stormløb onsdag har blotlagt dybe splittelser i Det Republikanske Parti. Det kan få store konsekvenser for amerikansk politik i de kommende år.

POUL FUNDER LARSEN
Jyllands-Postens korrespondent
poul.f.larsen@jp.dk

WASHINGTON

Var stormløbet på Kongressen et angreb på selve grundlaget for USA's demokrati eller en forståelig protest mod organiseret valgsvindel?

Selv om påstandene om valgfup er underkendt ved snesevis af retsinstanser, er svaret ikke entydigt, hvis man spørger sig for blandt republikanske vælgere.

I en meningsmåling foretaget i timerne efter onsdagens dramatiske begivenheder sagde 45 pct. af de adspurgte republikanske vælgere, at de i større eller mindre grad støttede aktionen, mens 43 pct. tog afstand fra den, ifølge analyseinstituttet Yougov.

Lige så splittede synes partiets topfolk i Washington at være, hvad angår de næste skridt i forhold til præsident Donald Trump: Skal hans vicepræsident og kabinet afsætte ham som utilregnelig? Skal han stilles for en ny rigsret? Skal han bare løbe linen ud frem til den 20. januar?

Spliden bekræfter, at det allerede har været en meget dyr uge for Det Republikanske Parti - selv om den helt store, politiske regning måske ligger et stykke ude i fremtiden.

Det begyndte skidt, da partiet tirsdag tabte to mandater ved valget i staten Georgia (og dermed kontrol med Senatet), og det blev naturligvis kun værre, da Trump-støtter dagen efter stormede Kongressen under aktiv opmuntring fra den afgående præsident.

»Denne uge er formentlig afslutningen på ham som en seriøs politisk figur,« skrev det indflydelsesrige dagblad Wall Street Journal, der på lederplads ligger tæt på Republikanerne.

Det er svært præcist at fastslå, hvor store konsekvenserne af miseren vil blive på længere sigt, men at der udestår en betydelig regning, er de færreste i tvivl om.

»Det ville være chokerende, hvis hele den udvikling, der kulminerede i overfaldet på kongresbygningen, ikke fik store følger for Det Republikanske Parti,« siger David Boaz, vicepræsident for tænketanken Cato og en erfaren iagttager af det politiske liv i Washington.

Trump har i årevis lovet Republikanerne guld og grønne skove: »Vi kommer til at vinde så meget, at man kan blive helt led og ked af at vinde,« har det ved flere lejligheder lydt fra præsidenten.

Men realiteterne tager sig noget anderledes ud, cirka 10 dage før han forlader Det Hvide Hus.

Da Trump kom til magten i januar 2017, sad Republikanerne ikke bare med præsidentembedet, de havde også kontrol over begge kamre i Kongressen. Deres flertal i Repræsentanternes Hus forsvandt efter midtvejsvalget i 2018, Trump tabte selv klart i november sidste år, og kontrollen med

VALGRESULTAT

Demokraten Joe Biden fik i valget den 3. november 81,3 mio. stemmer mod 74,2 mio. til den siddende præsident, Donald Trump. Dermed sikrede Biden sig 306 valgmandsstemmer mod 232 til Trump.

I Senatet er der dødt løb mellem Republikanerne og Demokraterne med hver 50 mandater. Ved stemmelighed i Senatet afgør vicepræsidenten, demokraten Kamala Harris, udfaldet.

I Repræsentanternes Hus vandt Republikanerne 10 mandater, men Demokraterne har stadig flertal med 222 mod 211, mens to sæder er uafgjorte.

Kilde: JP, AP

Senatet mistede partiet i denne uge.

Det er en historisk svag præstation, påpeger dagbladet Washington Post, der har kigget på, hvordan valgene er gået under USA's hidtil 45 forskellige præsidenter.

»Trump er den første valgte præsident siden Den Store Depression (fra 1929, red.), der har tabt alle tre valg i en enkelt periode, og kun fem andre præsidenter har tidligere gjort det,« konstaterede avisen.

Men selv om valgnederlagene gør ondt her og nu, er det dog nok så meget angsten for partiets videre kurs og fremtid, som huserer blandt dets valgte repræsentanter.

»Der er mere bekymring over den langsigtede skadevirkning på partiet end over tabet af to senatsmandater i Georgia,« sagde en unavngiven republikansk senator til det politiske medie The Hill.

Trump smed Reagan på porten

Man kan ikke påstå, at partiet og dets vælgere ikke var advaret om risikoen ved at kaste kærligheden på en politisk komplet uerfaren

milliardær med hang til bragesnak og store armbevægelser. Da Donald Trump i 2015/16 vandt frem som favorit til den republikanske nominering som præsidentkandidat, var det ikke lige frem jubelråb, han blev mødt med fra etablerede partilederes side.

»Hvis vi nominerer Trump, bliver vi ødelagt (...) og det vil være helt fortjent,« skrev senator Lindsey Graham fra South Carolina i maj 2016, da en Trump-sejr begyndte at tegne sig.

Siden kom Graham - som en stor del af de toneangivende republikanere i Kongressen - på andre tanker, og han har siden solet sig som en af præsidentens faste golfvenner og politiske rygklappere.

Rigtig mange fremtrædende republikanere har gjort gode miner til slet spil for at holde deres karrierer på sporet, for Trump har ikke tøvet med at ødelægge politikere, der er kommet ham på tværs.

»Der er mange valgte politikere, som formodes at være væsentligt mere kritiske i forhold til Trump under private former end i

Optøjer får Kina til at anklage USA for hykleri og dobbeltmoral

Kina sammenligner begivenhederne i den amerikanske hovedstad med stormen på parlamentet i Hongkong i 2019

JAN LUND
Jyllands-Postens korrespondent
jan.lund@jp.dk

BANGKOK

Hykleri og dobbeltmoral. Det er et par af de begreber, der slår med flammeskrift over de kinesiske reaktioner efter onsdagens stormløb med Kongressen på Capitol Hill i Washington.

Der trækkes en helt klar parallel mellem det og den tilsvarende invasion af Hongkongs parlament den 1. juli 2019. At de amerikanske reaktioner på de to begivenheder har været som nat og dag har udløst stærke reaktioner i Kina, både officielt og uofficielt.

De statskontrollerede medier og titusindvis af kommentarer på de sociale medier refererer igen og igen til den nyvalgte formand for Repræsentanternes Hus, Nancy Pelosi, legendariske kommentar »Sikke en smuk udsigt« til tv-reportagerne fra Hongkong, mens tusinder af demonstranter vandaliserede parlamentet.

Udenrigsministeriets talsmand, Hua Chunying, konstaterede på sin daglige briefing sylespidst, at selv om stormen på parlamentet i Hongkong var betydeligt voldsommere end på den amerikanske kongres »var der ingen døde demonstranter«.

Hun hånede de amerikanske mediebeskrivelser med brug af begreber som »vold« og »en skændsel« i sammenligning med Pelosis ord om »den smukke udsigt«. Udenrigsministeriet opfordrer i samme åndedrag »folk til at reflektere over, hvorfor personer og medier i USA leverede en anderledes fortælling om optøjerne i Hongkong i 2019«.

Et smukt syn

Kommunistpartiets engelske talerør, Global Times, skrev i et tweet formuleret som en skarp kritik af de amerikanske medier:

»Hvilke ord brugte de om Hongkong? Hvilke ord bruger de nu? Amerikanske medier fordømmer episoden i USA og kalder det »vold«, »bøller«, »ekstremister« og »skændsel«. Hvilke ord brugte de til at beskrive optøjerne i Hongkong? »Smukt syn«. »Forkæmpere for demokrati«.

Parallellerne underbygger den overordnede kinesiske linje, om at amerikanske politikere og medier konstant bruger forskellige dobbeltmoraliske standarder, hvor det ikke længere afhænger af principper eller begivenhedens karakter, men af politisk ståsted.

Global Times noterer i samme tråd, at i Hongkong greb ordensmagten ikke ind, selv om demonstranterne opholdt sig i bygningen, indtil de frivilligt forlod den efter at have fået et ultimatum - avisens udlægning som en modsætning til, at de amerikanske demonstranter blev mødt med pistoler og tåregas allerede, inden de var kommet ind i

bygningen, og at det endte med fire døde (senere opgraderet til fem).

Lovløshed og optøjer

»Mens vestlige politikere og medier har beskyldt Hongkongs politistyrke for brutalitet, blev der ikke dræbt nogen antiregerings-demonstranter under vandaliseringen af bygningen eller under ni måneders omfattende optøjer og social uro,« skriver avisen og tilføjer som endnu et argument for den amerikanske dobbeltmoral:

»»Lovløshed og optøjer - her og alle andre steder i verden - er altid uacceptabelt,« sagde den amerikanske udenrigsminister, Mike Pompeo, efter stormen mod Capitol Hill. Men da det handlede om hærgende aktivister i Hongkong, sagde Pompeo: »Vi står sammen med folket.«

I en ledende artikel afspejler Global Times kommunistpartiets officielle fortolkning. I overskriften hedder det, at optøjerne i Washington »repræsenterer en intern kollaps af USAs politiske system«.

»Nogle amerikanske politikere fordømmer kaosset på Capitol Hill som et angreb på amerikansk demokrati, som om landets demokrati stadig er intakt, og angreb overvejende kommer udefra. Men det repræsenterer en intern kollaps af USA's politiske system - og det er der, alvoren i problemet ligger,« lyder partiorganets analyse med konklusionen:

»Det amerikanske samfund har behov for nøje at undersøge sig selv. Deres engang så stærke politiske system er forældet.«

offentligheden,« siger David Boaz.

Inden Donald Trump dukkede op, var referencefiguren i Det Republikanske Parti præsident Ronald Reagan, der i 1980'erne formulerede et moderne, konservativt projekt. Blandt de politiske stikord for det var et stærkt amerikansk engagement internationalt, frihandel og på hjemmefronten en stram finanspolitik, alt sammen garneret med Reagans karakteristiske, letløbende optimisme.

De fleste af disse mærkesager er landet på møddingen under Trump, der har gjort op med etablerede internationale alliancer, rejst toldmure under sloganet »Amerika Først« og opbygget et enormt underskud på USA's finanslov.

Men det mest markante brud ligger måske i den tone og det image, partiet har antaget de senere år.

Mens Reagan aldrig blev træt af at fremholde den amerikanske drøm, er det de apokalyptiske og mareridtsagtige strenge, Trump ofte har anslået, som da han i sin tiltrædelsestale for fire år siden talte om »et amerikansk blodbad«.

I Trumps fremstilling bliver USA internationalt udnyttet af beregnende snydepelse maskeret som allierede, dets grænser belejres af karavaner af kriminelle flygtninge, mens nationen indefra ædes op af monstre fra Washingtons politiske sump og deres amoralske medløbere i medierne.

Et parti med to ansigter

Denne voldsomme retorik og Trumps konstante fremhævelse af sig selv som en uovervindelig lederskikkelse har skabt ham en uhørt hengiven, millionstor tilhænger-skare, som ifølge analytikere ser anderledes ud end Republikanernes traditionelle vælgerbase.

»Der er en del, som tyder på, at en mængde velhavende og veluddannede vælgere, ofte fra forstæderne, har bevæget sig væk fra Republikanerne, mens en mængde mindre velhavende og mindre veluddannede vælgere fra landet har bevæget sig ind i Trumps Republikanske Parti,« siger David Boaz.

Det er uklart, hvor disse vælgeres loyalitet ligger. Da tv-stationen NBC og Wall Street Journal i oktober spurgte partiets vælgere, om de opfattede sig mere som Trump-loyalister eller som Republikanere, nævnte 54 pct. Trump, mens kun 38 pct. satte partiet først.

Den magtbalance stiller umiddelbart Trump og hans allierede i partiet gunstigt i den fløjkrig, der kan være under opsejling.

»Trump har mindre magt i dag, men han kunne nok stadig vinde et primærvalg, så hvor meget mindre magt har han egentlig?« lød det fra den tidligere formand for Det Republikanske Parti Michael Steele til The Hill.

Men voksende vrede over onsdagens angreb, der har efterladt fem døde, herunder en politimand fra Kongressens politistyrke, kan måske få mere traditionelt konservative dele af partiet på barrikaderne mod Trump.

»Nu er der blevet mere plads for Republikanere til at distancere sig selv fra ham og opfordre til en tilbagevenden til republikanske kerneprincipper. Der er mere plads og et større incitament til, at de kan lægge luft til det voldelige kupforsøg, der blev opmuntret af Trump,« siger Melissa Michelson, professor i politisk videnskab ved Menlo College i Cailifornien.

Ronald Reagan har været en ledestjerne for Republikanerne frem til Trump-æraen. Her bliver en statue af ekspræsidenten inde i kongresbygningen gjort ren efter balladen onsdag.
Foto: Erin Scott/Reuters

”

Det ville være chokerende, hvis hele denne udvikling, der kulminerede i overfaldet på kongresbygningen, ikke fik store følger for Det Republikanske Parti.

DAVID BOAZ, VICEPRÆSIDENT FOR TÆNKETANKEN CATO

Stormløbet på Capitol Hill sammenlignes af bl.a. de kinesiske medier med invasionen af Hongkongs parlament i 2019. Foto: Shannon Stapleton/Reuters